

Åsne Seierstad: *En av oss*

Her er flere gode oppgaver basert på Åsne Seierstads bok *En av oss*. Oppgavene ble laget av Nadderudlektorene Kirsti Magelssen og Tore Marius Løiten for Kagge Forlag da *En av oss* kom ut i 2013. De siste/nederste oppgavene ble laget av elevene, de stilte også mange av disse spørsmålene til Åsne under skolens *Bokbad*. Flere klasser på skolen har jobbet med ulike oppgaver. Lærere/elever har valgt litt ulike «vinklinger». Lykke til med arbeidet.

Forslag til oppgaver.

«Unge drømmer», s. 62-82

1. Hvordan blir taggemiljøet i Oslo beskrevet?
2. Hva gjør Anders for å prøve å oppnå status i dette miljøet?
3. Hvordan blir elevene i klasse 8a fremstilt? Hvilke grupper består klassen av? Kjenner du igjen noe fra din egen klasse? Er det ulike grupper? Diskuter.
4. Hva ligger i begrepene «de store hagers selvtilit» og «silkerampene fra Skøyen»? Kan begrepene eller liknende begreper brukes i dag? I Norge? Der du bor? Diskuter.
5. En av kameratene til Anders, Wick, sier 16 år senere dette om Anders i et avhør med politiet: «Han var en stund medlem av den kulegjengen, til tross for at han var ukul. Han var stort sett femte hjul på vogna. Til slutt ble han ikke lenger godtatt.» (s. 78)
Hva var grunnene til at Anders aldri ble fullt akseptert i taggemiljøet?
6. Hva får vi vite om forholdet mellom Anders og moren hans?
7. Hva får vi vite om forholdet mellom Anders og faren hans?
8. Hva får vi vite om kontakten med Barnevernet?
9. Hvordan bli Anders omtalt i skolens årbok? (s.81) Diskuter.
10. Se nærmere på språklige og innholdsmessige grep i teksten:
 - a. Hva slags forteller har teksten?
 - b. Hvor ligger synsvinkelen? Er den den samme hele tiden, eller veksler den?
 - c. Gi eksempler på faktaopplysninger leseren får om politiske og sosiale forhold i Norge på 90-tallet.
 - d. Hvor kan forfatteren ha funnet disse opplysningene-hva kan være kildene?

«Tre kamerater», s. 143-162

1. Gi korte karakteristikk av de tre kameratene Simon, Anders og Viljar.
2. Pek på noen kontraster mellom Simons virkelighet i «Tre kamerater» og Anders' virkelighet i «Unge drømmer».
3. «Unge drømmer» innledes med sangteksten «Natural born killaz» (s. 62), mens «Tre kamerater» starter med to strofer fra diktet «Revolusjonens røst» (s. 143).
Kommenter valget av disse to tekstene som innledning til beskrivelsene av ulike ungdommer.

«Til Damaskus», s. 83-89

1. På s. 83-85 blir gatekrigen i Erbil i Irak beskrevet. Hvilke konsekvenser får krigen for vanlige folks hverdag? På hvilken måte skiller denne skildringen seg fra det vi kan lese i historiebøkene?
2. a) Hvilken fluktrute følger Bano og hennes familie?
b) Hvordan opplever Bano og familien flukten?

«Å be om beskyttelse», s. 90-95

1. Dette kapittelet begynner «in medias res». Forklar hva dette betyr.
2. Gi en kort karakteristik av Bano og hennes families møte med Norge.
3. Hva sier fortellingen om da Bano tegnet «prinsesstegningen» om Bano som person (s. 94-95)?

«Hvordan kan jeg få ditt liv?», s.184-192

1. Gi en kort karakteristik av Bano som ung kvinne.
2. Hvilke saker er Bano spesielt opptatt av?
3. Banos foreldre kaller Bano «deres guide til det norske samfunnet». Hva mener de med det? Gi noen eksempler.
4. I utdraget under får leseren innblikk i Mustafas tanker og bekymringer. Dette er et eksempel på tankereferat.

«Livet var blitt tåkete. Dagene gikk uvirksomme. Han følte noe var tapt, at han hadde mistet noe, seg selv, selvtilliten, statusen som utdanning og arbeidserfaring hadde gitt ham. Språket hadde han bare en vag forståelse av, han følte seg utenfor.

Det eneste som fikk han til å kjenne at han levde, var barna, å se dem få røtter og gro. Ali hadde begynt i barnehagen, mens jentene strevde litt med å finne seg til rette på skolen. En av lærerinnene hadde sagt til ham at døtrene hans ikke lekte med de andre barna, man bare de to sammen.» (s. 185-186)

I flere av oppgavene over har dere i tillegg sett nærmere på flere fortellertekniske grep som vi gjerne forbinder med skjønnlitterære tekster. Kommenter bruken av slike virkemidler i journalistiske tekster /dokumentarer.

5. Åsne Seierstad bruker ulike virkemidler i *En av oss*, for eksempel, kontraster, frampek, språklige bilder, etos, logos og patos. Finn eksempler på disse virkemidlene i teksten.
6. a) Fortellende journalistikk, også kalt litterær journalistikk, bruker skjønnlitterære virkemidler som i lang tid har blitt brukt i feature-journalistikk. Hvorfor tror du Åsne Seierstad har valgt å bruke denne sjangeren?
b. Forfattere som skriver litterær journalistikk skriver ofte i skjæringspunktet mellom undersøkende journalistikk og fortellende journalistikk. Det sies at noen av kjennetegnene er

indre monologer og at journalistikken er full av lukt, lyd og smak. Gi eksempler på dette i det du har lest.

c) Drøft mulige styrker og svakheter ved en slik type journalistikk.

Forslag til noen «åpne oppgaver»

1. Hva kjennetegner et demokratisk styrt land? Hva er det motsatte av demokrati?
2. På hvilken måte kan man si at terrorhandlingen 22.7 var med på å true det norske demokratiet?
3. Hva innebærer det å ha ytringsfrihet?
4. Hvordan kan man si at Anders Behring Breiviks og hans tanker ikke representerer de demokratiske verdiene Norge som samfunn er tuftet på?
5. Bør ekstreme holdninger som går ut på å skade, diskriminere og undertrykke andre mennesker på bakgrunn av kjønn, religion, hudfarge, tro og kultur være en del av den demokratiske ytringsfriheten? Diskuter.
6. Hvilke menneskerettigheter ble krenket i terrorhandlingen?
7. Hvor stor betydning kan venners meninger ha for valg av politisk ståsted?
8. Diskuter hvorvidt politisk arbeid er en sosialiserende prosess.
9. Diskuter hvorvidt man kan si noe om hvordan familie, oppvekst og bakgrunn kan ha påvirket de ulike ungdommene du møter i *En av oss*.

Her er noen av spørsmålene/problemstillingene elevene tok opp med Åsne:

- Hva tror du er tanken bak bokens tittel?
- Når går forfatteren over fra å bruke fornavnet til å bruke etternavnet på Anders Behring Breivik, og hvorfor tror du hun gjør dette?
- Anders fant trygghet som liten hos innvandrerne i nabolaget. Hva tror var årsakene til at hans syn på innvandrere endret seg?
- Hvordan kan Anders Behring Breiviks problemer med å bli akseptert i samfunnet ha påvirket han i etterkant?
- Diskuter om Anders opprørsperiode var normal for en tenåring på hans alder, eller om han skilte seg ut allerede her. Hvilke hendelser er spesielle?
- Finn vesentlige forskjeller mellom oppveksten til Breivik og «de tre kameratene».
- Hvordan strider Breiviks oppfatning av muslimer og deres agenda i Europa, mot familien til Bano sine holdninger? (Islamiseringen av Norge mot ønsket om å være norsk).
- Det politiske engasjementet i de politiske ungdomspartiene økte etter 22. juli, hva kan være årsakene til dette?
- Hva var Breiviks sitt syn på det å ta et annet liv? Hva var grunnen til at han følte at han var nødt til å gjøre det?
- Internett har gjort det mulig for folk med ekstreme holdninger å få kontakt med hverandre. Diskuter utsagnet. Hva kan vi som enkeltindivid og som samfunn gjøre?

Diskuter følgende utsagn/spørsmål:

- Bør man få lov til å skrive hva som helst på nettet?
- Bør det kreves at folk med ekstreme holdninger underskriver med eget navn?
- «I ytringsfrihetens navn bør det være lov å fremme alle synspunkter selv om de kan være skadelige for visse grupper.»
- «Å være anonym er en menneskerett».

- Hva mener du kan ha vært årsaken til terroraksjonen 22. juli? Enkelte mener det er en gal manns verk, mens andre ser etter en bestemt politisk ideologi. Bruk ulike kilder og diskuter.
- Hvor langt kan man gå for å forhindre terrorisme, før det er brudd på personvernet? (eks. avlytting av telefon osv.) (sterk vs. svak stat)
- Sammenlign Norges reaksjoner etter 22. juli med USAs reaksjoner etter 11. september 2001. Diskuter hvorvidt utfallet kunne vært annerledes om terroraksjonen i Norge hadde blitt utført av en muslimsk person/gruppe.

Div. fra læreplanene:

[2.5.2 Demokrati og medborgerskap \(udir.no\)](#)

Overordna del

Demokrati og medborgarskap

Demokrati og medborgarskap som tverrfagleg tema i skolen skal gi elevane kunnskap om føresetnadene for, verdiane til og spelereglane i demokratiet, og gjere dei i stand til å delta i demokratiske prosessar. Opplæringa skal gi elevane forståing for samanhengen mellom demokrati og sentrale menneskerettar som ytringsfridom, stemmerett og organisasjonsfridom. Dei skal få innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk.

Gjennom arbeid med temaet demokrati og medborgarskap skal elevane forstå samanhengen mellom rettane og pliktene til individet. Individet har rett til å delta i politisk arbeid, samtidig som samfunnet er avhengig av at borgarane bruker rettane til politisk deltaking og utforming av det sivile samfunnet. Skolen skal stimulere elevane til å bli aktive medborgarar og gi dei kompetanse til å delta i vidareutviklinga av demokratiet i Noreg.

Opplæringa skal gi elevane kunnskapar og ferdigheiter til å møte utfordringar i tråd med demokratiske prinsipp. Dei skal forstå dilemma som ligg i å anerkjenne både retten til fleirtalet og rettane til mindretalet. Dei skal øve opp evna til å tenkje kritisk, lære seg å handtere meiningsbrytingar og respektere usemje. Gjennom arbeidet med temaet skal elevane lære kvifor demokratiet ikkje kan takast for gitt, og at det må utviklast og haldast ved like.

[1.3 Kritisk tenkning og etisk bevissthet \(udir.no\)](#)

Overordnet del

Kritisk tenkning og etisk bevissthet

Samfunnsfag (SAF01-04)

Tverrfaglege tema

Demokrati og medborgarskap

I samfunnsfag handlar det tverrfaglege temaet demokrati og medborgarskap om at elevane utviklar kunnskapar og ferdigheiter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar. Faget skal bidra til at elevane utviklar kunnskap om og innsikt i demokratiske verdiar og prinsipp. Gjennom arbeid med samfunnsfag skal elevane tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap. Samfunnsfag skal bidra til at elevane kan delta i og vidareutvikle demokratiet og

førebygge ekstreme haldningar, ekstreme handlingar og terrorisme. Kunnskap om terrorhandlinga i Noreg 22. juli 2011 skal inngå i opplæringa om dette.

Se også SAFO 2. trinn, SAFO 4. trinn, SAFO 7. trinn og SAFO 10. trinn

[Finn læreplan \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i norsk \(NOR01-06\) \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i politikk og menneskerettigheter \(POS05-01\) \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i samfunnskunnskap - fellesfag vg1/vg2 \(SAK01-01\) \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i religion og etikk, samisk plan, fellesfag i studieforbereende utdanningsprogram \(REL02-02\) \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i historie – fellesfag i studieforbereende utdanningsprogram \(HIS01-03\) \(udir.no\)](#)

[Kjerneelementer - Læreplan i historie og filosofi \(HIF01-03\) \(udir.no\)](#)

[Fagkoder - Læreplan i fordypning i norsk \(NOR06-02\) \(udir.no\)](#)
